CENTRALNA KOMISJA EGZAMINACYJNA

Rodzaj dokumentu:	**Zasady oceniania rozwiązań zadań**
Egzamin:	**Egzamin maturalny**
Przedmiot:	**Geografia**
Poziom:	**Poziom rozszerzony**
Formy arkuszy	MGEP-R0-100, MGEP-R0-200, MGEP-R0-240, MGEP-R0-300, MGEP-R0-340, MGEP-R0-400, MGEP-R0-700, MGEP-R0-K00, MGEP-R0-K01, MGEP-R0-K02, MGEP-R0-Q00, MGEP-R0-Q40, MGEP-R0-A32, MGEU-R0-100
Termin egzaminu:	17 maja 2024 r.
Data publikacji dokumentu:	28 czerwca 2024 r.

Więcej arkuszy znajdziesz na stronie:
https://www.instytutkorepetycji.pl/arkusze-egzaminacyjne/

Uwaga: Akceptowane są wszystkie odpowiedzi merytorycznie poprawne i spełniające warunki zadania.

Zadanie 1.1. (0–1)

Wymagania egzaminacyjne 2024[1]	
Wymagania ogólne	**Wymaganie szczegółowe**
Poziom rozszerzony **I. Wiedza geograficzna** 2. Rozszerzenie wiedzy niezbędnej do zrozumienia istoty zjawisk oraz […] procesów zachodzących w środowisku geograficznym w skali lokalnej […]. **II. Umiejętności i stosowanie wiedzy w praktyce** 6. Kształtowanie umiejętności wieloaspektowego postrzegania przestrzeni i wyobraźni przestrzennej. 11. Analizowanie zjawisk […] zachodzących w środowisku geograficznym z wykorzystaniem różnych map ogólnogeograficznych […]. Poziom podstawowy 1. Korzystanie z […] map […] [i] fotografii […] w celu zdobywania, przetwarzania i prezentowania informacji geograficznych.	Poziom podstawowy I.3) Zdający czyta i interpretuje treści różnych map, w tym topograficznych.

Zasady oceniania

1 pkt – dwie poprawne odpowiedzi.
0 pkt – odpowiedź, która nie spełnia powyższego kryterium.

Rozwiązanie

FP

[1] Rozporządzenie Ministra Edukacji i Nauki z dnia 10 czerwca 2022 r. w sprawie wymagań egzaminacyjnych dla egzaminu maturalnego przeprowadzanego w roku szkolnym 2022/2023 i 2023/2024 (Dz.U. 2022, poz. 1246).

Więcej arkuszy znajdziesz na stronie:
https://www.instytutkorepetycji.pl/arkusze-egzaminacyjne/

Zadanie 1.2. (0–2)

Wymagania ogólne	Wymaganie szczegółowe
Poziom rozszerzony **I. Wiedza geograficzna** 2. Rozszerzenie wiedzy niezbędnej do zrozumienia istoty zjawisk oraz […] procesów zachodzących w środowisku geograficznym w skali lokalnej […]. **II. Umiejętności i stosowanie wiedzy w praktyce** 11. Analizowanie […] współzależności zachodzących w środowisku geograficznym z wykorzystaniem […] map ogólnogeograficznych […]. Poziom podstawowy 1. Korzystanie z […] map […] w celu zdobywania, przetwarzania i prezentowania informacji geograficznych. 8. Wykonywanie obliczeń matematycznych z zakresu geografii fizycznej i społeczno-ekonomicznej w celu wnioskowania o zjawiskach i procesach geograficznych.	Poziom podstawowy I.3) Zdający czyta i interpretuje treści różnych map, w tym topograficznych.

Zasady oceniania

2 pkt – poprawny sposób obliczenia czasu przejścia trasy wraz z poprawnym wynikiem.
1 pkt – poprawny sposób obliczenia czasu przejścia trasy bez poprawnego wyniku.
0 pkt – odpowiedź, która nie spełnia powyższych kryteriów.

Rozwiązanie

Różnica wysokości:
853 m – 483 m = 370 m
Czas przejścia trasy po płaskim terenie:
4,375 km : 3,5 km/h = 1,25 h = 1 h 15 min
Wydłużenie czasu z powodu różnicy wysokości:
10 min x (370 m : 100 m) = 37 min
Czas wycieczki:
1 h 15 min + 37 min = 1 h 52 min

Więcej arkuszy znajdziesz na stronie:
https://www.instytutkorepetycji.pl/arkusze-egzaminacyjne/

Zadanie 2. (0–1)

Wymagania ogólne	Wymaganie szczegółowe
Poziom rozszerzony **I. Wiedza geograficzna** 2. Rozszerzenie wiedzy niezbędnej do zrozumienia istoty zjawisk oraz […] procesów zachodzących w środowisku geograficznym w skali lokalnej […]. **II. Umiejętności i stosowanie wiedzy w praktyce** 11. Analizowanie […] współzależności zachodzących w środowisku geograficznym z wykorzystaniem […] map ogólnogeograficznych […]. Poziom podstawowy 1. Korzystanie z […] map […] w celu zdobywania, przetwarzania i prezentowania informacji geograficznych. 8. Wykonywanie obliczeń matematycznych z zakresu geografii fizycznej i społeczno-ekonomicznej w celu wnioskowania o zjawiskach i procesach geograficznych.	Poziom podstawowy I.3) Zdający czyta i interpretuje treści różnych map, w tym topograficznych.

Zasady oceniania

1 pkt – poprawna odpowiedź.
0 pkt – odpowiedź, która nie spełnia powyższego kryterium.

Rozwiązanie

D

Więcej arkuszy znajdziesz na stronie:
https://www.instytutkorepetycji.pl/arkusze-egzaminacyjne/

Zadanie 3. (0–2)

Wymagania ogólne	Wymagania szczegółowe
Poziom rozszerzony **I. Wiedza geograficzna** 2. Rozszerzenie wiedzy niezbędnej do zrozumienia istoty zjawisk oraz […] procesów zachodzących w środowisku geograficznym w skali lokalnej [i] regionalnej […]. **II. Umiejętności i stosowanie wiedzy w praktyce** 4. Formułowanie twierdzeń o prawidłowościach dotyczących funkcjonowania środowiska przyrodniczego […]. 8. Wykorzystywanie zdobytej wiedzy i umiejętności geograficznych w analizie […] przemian przestrzeni geograficznej. 11. Analizowanie […] współzależności zachodzących w środowisku geograficznym z wykorzystaniem […] map ogólnogeograficznych […].	Poziom rozszerzony V.2) Zdający charakteryzuje najważniejsze wydarzenia geologiczne i przyrodnicze w dziejach Ziemi. XIII.1) Zdający […] wyjaśnia wpływ procesów wewnętrznych i zewnętrznych na ukształtowanie powierzchni głównych jednostek fizycznogeograficznych Polski. XIII.3) Zdający przedstawia specyficzne cechy środowiska przyrodniczego Sudetów […]. Poziom podstawowy I.3) Zdający czyta i interpretuje treści różnych map, w tym topograficznych.

Zasady oceniania

2 pkt – trzy poprawne odpowiedzi.
1 pkt – dwie poprawne odpowiedzi.
0 pkt – odpowiedź, która nie spełnia powyższych kryteriów.

Rozwiązanie

przyczyniło
starsza
wcześniej

Więcej arkuszy znajdziesz na stronie:
https://www.instytutkorepetycji.pl/arkusze-egzaminacyjne/

Zadanie 4.1. (0–2)

Wymagania ogólne	Wymagania szczegółowe
Poziom rozszerzony **I. Wiedza geograficzna** 2. Rozszerzenie wiedzy niezbędnej do zrozumienia istoty zjawisk oraz […] procesów zachodzących w środowisku geograficznym w skali lokalnej […]. **II. Umiejętności i stosowanie wiedzy w praktyce** 3. Analizowanie, interpretacja i przetwarzanie informacji przedstawionych na mapach wykonanych z wykorzystaniem narzędzi GIS. 11. Analizowanie […] współzależności zachodzących w środowisku geograficznym z wykorzystaniem […] map ogólnogeograficznych […].	Poziom rozszerzony XIV.2) Zdający dokonuje oceny wartości przyrodniczych i kulturowych oraz stanu zachowania krajobrazu […]. XVI.1) Zdający analizuje wpływ przedsiębiorstwa przemysłowego […] na środowisko przyrodnicze […]. Poziom podstawowy I.3) Zdający czyta i interpretuje treści różnych map, w tym topograficznych. XIII.4) Zdający wyjaśnia wpływ górnictwa na środowisko przyrodnicze na przykładzie […] głębinowych kopalni w Polsce […].

Zasady oceniania

2 pkt – poprawna odpowiedź z odniesieniem do obiektów X i Y.
1 pkt – poprawna odpowiedź z odniesieniem do obiektu X albo do obiektu Y.
0 pkt – odpowiedź, która nie spełnia powyższych kryteriów.

Przykładowe odpowiedzi

Obiekty oznaczone literą X:

- Hałdy powstałe na skutek nagromadzenia skały płonnej.
- Miejsca składowania materiału skalnego – odpadu podczas eksploatacji węgla kamiennego.
- Wzniesienia terenu / formy antropogeniczne (których cechą jest występowanie urwisk), powstałe na skutek składowania odpadów.

Obiekt oznaczony literą Y:

- Nasyp, po którym poprowadzono linię kolejową (tory kolejowe), służącą m.in. do wywozu węgla.
- Linia kolejowa (tory kolejowe), którą górnicy dojeżdżali do kopalni.
- Obiekt infrastruktury transportowej (droga kolejowa), którym dowożono wyposażenie do kopalni.

Więcej arkuszy znajdziesz na stronie:
https://www.instytutkorepetycji.pl/arkusze-egzaminacyjne/

Zadanie 4.2. (0–1)

Wymagania ogólne	Wymagania szczegółowe
Poziom rozszerzony **I. Wiedza geograficzna** 2. Rozszerzenie wiedzy niezbędnej do zrozumienia istoty zjawisk oraz […] procesów zachodzących w środowisku geograficznym w skali lokalnej […]. **II. Umiejętności i stosowanie wiedzy w praktyce** 3. Analizowanie, interpretacja i przetwarzanie informacji przedstawionych na mapach wykonanych z wykorzystaniem narzędzi GIS. 11. Analizowanie […] współzależności zachodzących w środowisku geograficznym z wykorzystaniem […] map ogólnogeograficznych […].	Poziom rozszerzony XVI.1) Zdający analizuje wpływ przedsiębiorstwa przemysłowego […] na środowisko przyrodnicze […]. XIV.3) Zdający podaje przykłady działań służących zachowaniu walorów krajobrazów przyrodniczych i kulturowych, zapobieganiu ich degradacji […]. Poziom podstawowy I.3) Zdający czyta i interpretuje treści różnych map, w tym topograficznych. XIII.4) Zdający wyjaśnia wpływ górnictwa na środowisko przyrodnicze na przykładzie […] głębinowych kopalni w Polsce […].

Zasady oceniania

1 pkt – poprawne uzasadnienie.
0 pkt – odpowiedź, która nie spełnia powyższego kryterium.

Przykładowe odpowiedzi

- Skały nagromadzone na hałdach (w osadnikach) mogą być wykorzystane jako materiał w budownictwie.
- Muł węglowy może być wykorzystany do produkcji brykietów, co przyniesie korzyści miejscowym przedsiębiorcom (ograniczy dowóz węgla).
- Umożliwi lokalizację zabudowy mieszkalnej.
- Może być miejscem lokalizacji wiatraków lub paneli fotowoltaicznych.
- Zalesienie przyczyni się do ograniczenia procesów stokowych / zmniejszenia zanieczyszczenia powietrza pyłem / poprawy warunków hydrologicznych.
- Zalesienie sprzyja prowadzeniu działalności gospodarczej z zakresu turystyki i rekreacji (poprawie warunków życia mieszkańców).
- Odtworzenie gleby umożliwi wykorzystanie zrekultywowanego terenu pod uprawę (np. wierzby energetycznej).

Więcej arkuszy znajdziesz na stronie:
https://www.instytutkorepetycji.pl/arkusze-egzaminacyjne/

Zadanie 5. (0–1)

Wymagania ogólne	Wymagania szczegółowe
Poziom rozszerzony **I. Wiedza geograficzna** 2. Rozszerzenie wiedzy niezbędnej do zrozumienia istoty zjawisk oraz […] procesów zachodzących w środowisku geograficznym w skali lokalnej […]. **II. Umiejętności i stosowanie wiedzy w praktyce** 6. Kształtowanie umiejętności wieloaspektowego postrzegania przestrzeni i wyobraźni przestrzennej. 11. Analizowanie zjawisk […] zachodzących w środowisku geograficznym z wykorzystaniem różnych map ogólnogeograficznych […]. Poziom podstawowy 1. Korzystanie z […] map […] [i] fotografii […] w celu zdobywania, przetwarzania i prezentowania informacji geograficznych.	Poziom rozszerzony I.3) Zdający identyfikuje zależności przyczynowo-skutkowe, funkcjonalne i czasowe między elementami przestrzeni geograficznej […]. Poziom podstawowy I.3) Zdający czyta i interpretuje treści różnych map […]. II.2) Zdający […] charakteryzuje […] następstwa [ruchów Ziemi].

Zasady oceniania

1 pkt – dwie poprawne odpowiedzi.
0 pkt – odpowiedź, która nie spełnia powyższego kryterium.

Rozwiązanie

FP

Więcej arkuszy znajdziesz na stronie:
https://www.instytutkorepetycji.pl/arkusze-egzaminacyjne/

Zadanie 6. (0–2)

Wymagania ogólne	Wymagania szczegółowe
Poziom rozszerzony **I. Wiedza geograficzna** 2. Rozszerzenie wiedzy niezbędnej do zrozumienia istoty zjawisk oraz charakteru i dynamiki procesów zachodzących w środowisku geograficznym w skali […] globalnej. **II. Umiejętności i stosowanie wiedzy w praktyce** 11. Analizowanie zjawisk […] zachodzących w środowisku geograficznym z wykorzystaniem różnych map ogólnogeograficznych […]. Poziom podstawowy 8. Wykonywanie obliczeń matematycznych z zakresu geografii fizycznej i społeczno-ekonomicznej w celu wnioskowania o zjawiskach i procesach geograficznych.	Poziom rozszerzony II.2) Zdający wyznacza współrzędne geograficzne dowolnego punktu na powierzchni Ziemi na podstawie wysokości górowania Słońca w dniach równonocy i przesileń […]. Poziom podstawowy II.2) Zdający […] charakteryzuje […] następstwa [ruchów Ziemi].

Zasady oceniania

2 pkt – poprawny odczyt szerokości geograficznej, poprawny sposób obliczenia wysokości górowania słońca i poprawny wynik.

1 pkt – poprawny sposób obliczenia wysokości górowania słońca bez poprawnego wyniku (odczyt szerokości geograficznej z mniejszą dokładnością niż 1′ lub błąd rachunkowy).
albo
– poprawny odczyt szerokości geograficznej.

0 pkt – odpowiedź, która nie spełnia powyższych kryteriów.

Rozwiązanie

Szerokość geograficzna 50°45'

$h_{gS} = 90° – \varphi$ gdzie: h_{gS} – wysokość górowania słońca po południowej stronie nieba, φ – szerokość geograficzna

$h_{gS} = 90° – 50°45'$

$h_{gS} = 39°15'$

Wysokość słońca: 39°15'

Więcej arkuszy znajdziesz na stronie:
https://www.instytutkorepetycji.pl/arkusze-egzaminacyjne/

Zadanie 7. (0–1)

Wymagania ogólne	Wymagania szczegółowe
Poziom rozszerzony **I. Wiedza geograficzna** 3. Identyfikowanie sieci powiązań przyrodniczych […] [i] gospodarczych […] w przestrzeni geograficznej. **II. Umiejętności i stosowanie wiedzy w praktyce** 11. Analizowanie zjawisk i współzależności zachodzących w środowisku geograficznym z wykorzystaniem różnych map ogólnogeograficznych […].	Poziom podstawowy I.3) Zdający czyta i interpretuje treści różnych map […]. XIV.8) Zdający wykazuje znaczenie przyrodnicze, społeczne i gospodarcze, w tym turystyczne jezior oraz sztucznych zbiorników na obszarze Polski.

Zasady oceniania

1 pkt – dwie poprawne funkcje Jeziora Bystrzyckiego.
0 pkt – odpowiedź, która nie spełnia powyższego kryterium.

Przykładowe odpowiedzi

- przeciwpowodziowa
- energetyczna
- retencyjna
- turystyczna
- rekreacyjna

Zadanie 8. (0–2)

Wymagania ogólne	Wymagania szczegółowe
Poziom rozszerzony **I. Wiedza geograficzna** 3. Identyfikowanie sieci powiązań przyrodniczych […] w przestrzeni geograficznej. **II. Umiejętności i stosowanie wiedzy w praktyce** 2. Analizowanie i wyjaśnianie zjawisk i procesów geograficznych oraz zróżnicowania przyrodniczego […] świata. 11. Analizowanie zjawisk i współzależności zachodzących w środowisku geograficznym z wykorzystaniem różnych map ogólnogeograficznych […].	Poziom rozszerzony IV.4) Zdający […] opisuje cechy ustrojów rzecznych […]. Poziom podstawowy I.4) Zdający interpretuje dane liczbowe przedstawione w postaci […] wykresów.

Więcej arkuszy znajdziesz na stronie:
https://www.instytutkorepetycji.pl/arkusze-egzaminacyjne/

Zasady oceniania
2 pkt – poprawne uzasadnienie odnoszące się do dwóch podanych okresów.
1 pkt – poprawne uzasadnienie odnoszące się do jednego z podanych okresów.
0 pkt – odpowiedź, która nie spełnia powyższych kryteriów.

Przykładowe odpowiedzi
Przepływy w okresie A są mniejsze niż średni roczny przepływ, ponieważ:
- znaczna część wód powierzchniowych jest retencjonowana (zmagazynowana) w postaci śniegu i lodu (przez co zmniejsza się spływ powierzchniowy).
- dla tego okresu są charakterystyczne opady śniegu (który ulega krótkotrwałej retencji, w związku z czym mniejsza ilość wód powierzchniowych spływa do rzeki).
- opady atmosferyczne w tych miesiącach są niższe od średnich miesięcznych sum opadów.

Przepływy w okresie B są większe niż średni roczny przepływ, ponieważ:
- następuje intensywne topnienie śniegu i lodu (co zwiększa ilość wód powierzchniowych spływających do rzeki).

Zadanie 9. (0–2)

Wymagania ogólne	Wymagania szczegółowe
Poziom rozszerzony **I. Wiedza geograficzna** 2. Rozszerzenie wiedzy niezbędnej do zrozumienia istoty zjawisk oraz charakteru i dynamiki procesów zachodzących w środowisku geograficznym. **II. Umiejętności i stosowanie wiedzy w praktyce** 2. Analizowanie i wyjaśnianie zjawisk i procesów geograficznych oraz zróżnicowania przyrodniczego […] świata. 6. Kształtowanie umiejętności wieloaspektowego postrzegania przestrzeni i wyobraźni przestrzennej.	Poziom rozszerzony II.2) Zdający wyznacza współrzędne geograficzne dowolnego punktu na powierzchni Ziemi na podstawie wysokości górowania Słońca w dniach równonocy i przesileń […]. Poziom podstawowy II.2) Zdający […] charakteryzuje […] następstwa [ruchów Ziemi].

Zasady oceniania
2 pkt – poprawna nazwa zwrotnika oraz poprawne uzasadnienie dla dwóch podanych dat.
1 pkt – poprawna nazwa zwrotnika oraz poprawne uzasadnienie dla jednej z podanych dat.
0 pkt – odpowiedź, która nie spełnia powyższych kryteriów.

Więcej arkuszy znajdziesz na stronie:
https://www.instytutkorepetycji.pl/arkusze-egzaminacyjne/

Rozwiązanie
Koziorożca

Przykładowe uzasadnienia:
21 marca:
Słońce góruje po północnej stronie nieba.

22 grudnia:
Słońce góruje w zenicie.

Zadanie 10.1. (0–2)

Wymagania ogólne	Wymagania szczegółowe
Poziom rozszerzony **I. Wiedza geograficzna** 3. Identyfikowanie sieci powiązań przyrodniczych […] w przestrzeni geograficznej. **II. Umiejętności i stosowanie wiedzy w praktyce** 2. Analizowanie i wyjaśnianie zjawisk i procesów geograficznych oraz zróżnicowania przyrodniczego […] świata. 11. Analizowanie zjawisk i współzależności zachodzących w środowisku geograficznym z wykorzystaniem […] map ogólnogeograficznych […].	Poziom rozszerzony III.5) Zdający rozpoznaje strefę klimatyczną i typ klimatu na podstawie rocznego przebiegu temperatury powietrza i sum opadów atmosferycznych; III.6) Zdający dostrzega prawidłowości w rozmieszczeniu zjawisk i procesów atmosferycznych. Poziom podstawowy I.4) Zdający interpretuje dane liczbowe przedstawione w postaci tabel […].

Zasady oceniania
2 pkt – trzy poprawne odpowiedzi.
1 pkt – dwie poprawne odpowiedzi.
0 pkt – odpowiedź, która nie spełnia powyższych kryteriów.

Rozwiązanie
B
D
A

Więcej arkuszy znajdziesz na stronie:
https://www.instytutkorepetycji.pl/arkusze-egzaminacyjne/

Zadanie 10.2. (0–1)

Wymagania ogólne	Wymagania szczegółowe
Poziom rozszerzony **I. Wiedza geograficzna** 3. Identyfikowanie sieci powiązań przyrodniczych […] w przestrzeni geograficznej. **II. Umiejętności i stosowanie wiedzy w praktyce** 6. Kształtowanie umiejętności wieloaspektowego postrzegania przestrzeni i wyobraźni przestrzennej. 11. Analizowanie zjawisk i współzależności zachodzących w środowisku geograficznym z wykorzystaniem […] map ogólnogeograficznych […].	Poziom rozszerzony III.6) Zdający dostrzega prawidłowości w rozmieszczeniu zjawisk i procesów atmosferycznych. Poziom podstawowy I.3) Zdający czyta i interpretuje treści różnych map […].

Zasady oceniania
1 pkt – dwie poprawne odpowiedzi.
0 pkt – odpowiedź, która nie spełnia powyższego kryterium.

Rozwiązanie
Noc najkrótsza: C
Noc najdłuższa: A

Zadanie 11.1. (0–2)

Wymagania ogólne	Wymagania szczegółowe
Poziom rozszerzony **I. Wiedza geograficzna** 2. Rozszerzenie wiedzy niezbędnej do zrozumienia istoty zjawisk oraz charakteru i dynamiki procesów zachodzących w środowisku geograficznym w skali […] globalnej. **II. Umiejętności i stosowanie wiedzy w praktyce** 2. Analizowanie i wyjaśnianie zjawisk i procesów geograficznych oraz zróżnicowania przyrodniczego […] świata. 4. Formułowanie twierdzeń o prawidłowościach dotyczących funkcjonowania środowiska przyrodniczego […].	Poziom rozszerzony I.3) Zdający identyfikuje zależności przyczynowo-skutkowe, funkcjonalne i czasowe między elementami przestrzeni geograficznej […]. XVII.4) Zdający identyfikuje na przykładach współzależności elementów środowiska przyrodniczego w strefach od równikowej do polarnych. Poziom podstawowy I.4) Zdający interpretuje dane liczbowe przedstawione w postaci […] wykresów. VI.3) Zdający wyjaśnia zależności między klimatem, występowaniem typów gleb i formacji roślinnych w układzie strefowym.

Więcej arkuszy znajdziesz na stronie:
https://www.instytutkorepetycji.pl/arkusze-egzaminacyjne/

Zasady oceniania
2 pkt – trzy poprawne odpowiedzi.
1 pkt – dwie poprawne odpowiedzi.
0 pkt – odpowiedź, która nie spełnia powyższych kryteriów.

Rozwiązanie
step
kontynentalnym
trawy i rośliny zielne

Zadanie 11.2. (0–2)

Wymagania ogólne	Wymagania szczegółowe
Poziom rozszerzony **I. Wiedza geograficzna** 2. Rozszerzenie wiedzy niezbędnej do zrozumienia istoty zjawisk oraz charakteru i dynamiki procesów zachodzących w środowisku geograficznym w skali lokalnej, regionalnej […]. **II. Umiejętności i stosowanie wiedzy w praktyce** 7. Waloryzowanie zjawisk i procesów przyrodniczych […].	Poziom rozszerzony I.3) Zdający identyfikuje zależności przyczynowo-skutkowe, funkcjonalne i czasowe między elementami przestrzeni geograficznej […]. VI.1) Zdający rozpoznaje typ gleby i wnioskuje o przydatności rolniczej na podstawie fotografii profilu glebowego.

Zasady oceniania
2 pkt – poprawne uzasadnienie dwoma argumentami.
1 pkt – poprawne uzasadnienie jednym argumentem.
0 pkt – odpowiedź, która nie spełnia powyższych kryteriów.

Przykładowe odpowiedzi
- Gleba oznaczona literą Y zawiera mniej próchnicy (więc ma mniejszą żyzność niż gleba oznaczona literą X).
- Gleba tworzy się na piaskach (więc ma mniejszą zdolność retencjonowania wody niż gleba oznaczona literą X).
- W glebie oznaczonej literą Y płytko występuje poziom o jasnym kolorze (poziom wymywania, który jest ubogi w związki organiczne).
- Jest glebą kwaśną (która nie sprzyja uprawie np. pszenicy i buraków cukrowych), a gleba oznaczona literą X ma odczyn obojętny/zasadowy.
- W glebie oznaczonej literą Y występuje poziom orsztynu.

Więcej arkuszy znajdziesz na stronie:
https://www.instytutkorepetycji.pl/arkusze-egzaminacyjne/

Zadanie 12.1. (0–1)

Wymagania ogólne	Wymagania szczegółowe
Poziom rozszerzony **I. Wiedza geograficzna** 3. Identyfikowanie sieci powiązań przyrodniczych […] gospodarczych […] w przestrzeni geograficznej. **II. Umiejętności i stosowanie wiedzy w praktyce** 2. Analizowanie i wyjaśnianie zjawisk i procesów geograficznych oraz zróżnicowania przyrodniczego […] świata. 4. Formułowanie twierdzeń o prawidłowościach dotyczących funkcjonowania środowiska przyrodniczego […]. 7. Waloryzowanie zjawisk i procesów przyrodniczych […].	Poziom rozszerzony I.3) Zdający identyfikuje zależności przyczynowo-skutkowe, funkcjonalne i czasowe między elementami przestrzeni geograficznej […]. Poziom podstawowy I.3) Zdający czyta i interpretuje treści różnych map […]. IV.3) Zdający objaśnia […] układ powierzchniowych prądów morskich oraz ocenia ich wpływ na życie i gospodarkę człowieka.

Zasady oceniania

1 pkt – poprawna korzyść.
0 pkt – odpowiedź, która nie spełnia powyższego kryterium.

Przykładowe odpowiedzi

- Wyższe sumy opadów atmosferycznych / większa wilgotność powierza (niż na obszarach oddziaływania prądów chłodnych).
- Dostatek wody opadowej dla rolnictwa.
- Brak pustyń.
- Wysoki udział gruntów ornych (niski udział nieużytków) w strukturze użytkowania gruntów.
- Warunki klimatyczne (termiczne) sprzyjające osadnictwu.
- Długość okresu wegetacyjnego sprzyjająca roślinom uprawnym.

Więcej arkuszy znajdziesz na stronie:
https://www.instytutkorepetycji.pl/arkusze-egzaminacyjne/

Zadanie 12.2. (0–1)

Wymagania ogólne	Wymagania szczegółowe
Poziom rozszerzony **I. Wiedza geograficzna** 3. Identyfikowanie sieci powiązań przyrodniczych […] gospodarczych […] w przestrzeni geograficznej. **II. Umiejętności i stosowanie wiedzy w praktyce** 2. Analizowanie i wyjaśnianie zjawisk i procesów geograficznych oraz zróżnicowania przyrodniczego [i] społeczno-gospodarczego […] świata. 4. Formułowanie twierdzeń o prawidłowościach dotyczących funkcjonowania środowiska przyrodniczego i społeczno-gospodarczego oraz wzajemnych zależności w systemie człowiek – przyroda – gospodarka.	Poziom rozszerzony I.3) Zdający identyfikuje zależności przyczynowo-skutkowe, funkcjonalne i czasowe między elementami przestrzeni geograficznej […]. Poziom podstawowy I.3) Zdający czyta i interpretuje treści różnych map […]. IV.3) Zdający objaśnia […] układ powierzchniowych prądów morskich oraz ocenia ich wpływ na życie i gospodarkę człowieka.

Zasady oceniania

1 pkt – dwie poprawne odpowiedzi.
0 pkt – odpowiedź, która nie spełnia powyższego kryterium.

Rozwiązanie

FF

Więcej arkuszy znajdziesz na stronie:
https://www.instytutkorepetycji.pl/arkusze-egzaminacyjne/

Zadanie 13. (0–1)

Wymagania ogólne	Wymagania szczegółowe
Poziom rozszerzony **I. Wiedza geograficzna** 3. Identyfikowanie sieci powiązań przyrodniczych […] w przestrzeni geograficznej. **II. Umiejętności i stosowanie wiedzy w praktyce** 4. Formułowanie twierdzeń o prawidłowościach dotyczących funkcjonowania środowiska przyrodniczego […]. 8. Wykorzystywanie zdobytej wiedzy i umiejętności geograficznych w analizie […] przemian przestrzeni geograficznej. 9. Prognozowanie przemian zachodzących w środowisku przyrodniczym […].	Poziom rozszerzony I.3) Zdający identyfikuje zależności przyczynowo-skutkowe, funkcjonalne i czasowe między elementami przestrzeni geograficznej […]. V.7) Zdający dostrzega prawidłowości w rozmieszczeniu zjawisk i procesów geologicznych na Ziemi […]. Poziom podstawowy I.3) Zdający czyta i interpretuje treści różnych map […]. V.I) Zdający […] wyjaśnia wpływ [ruchu płyt litosfery] na genezę procesów endogenicznych.

Zasady oceniania

1 pkt – poprawna przyczyna (ryft, rozsuwanie się płyt litosfery).
0 pkt – odpowiedź, która nie spełnia powyższego kryterium.

Przykładowe odpowiedzi

- Pękanie kontynentu afrykańskiego następuje wzdłuż strefy ryftowej (rowu tektonicznego).
- Dochodzi tu do odsuwania się od siebie dwóch płyt (afrykańskiej i somalijskiej), które po pewnym czasie się oddzielą, w wyniku czego powstaną odrębne lądy.

Zadanie 14.1. (0–2)

Wymagania ogólne	Wymagania szczegółowe
Poziom rozszerzony **I. Wiedza geograficzna** 1. Rozumienie specjalistycznych pojęć i posługiwanie się terminami geograficznymi. **II. Umiejętności i stosowanie wiedzy w praktyce** 2. Analizowanie i wyjaśnianie zjawisk i procesów geograficznych […]. 11. Analizowanie […] współzależności zachodzących w środowisku geograficznym z wykorzystaniem […] map […].	Poziom rozszerzony XIII.1) Zdający przedstawia cechy rzeźby i wyjaśnia wpływ procesów […] zewnętrznych na ukształtowanie powierzchni głównych jednostek fizycznogeograficznych Polski. XIII.3) Zdający przedstawia specyficzne cechy środowiska przyrodniczego Sudetów, Gór Świętokrzyskich i Bieszczad […]. XIII.5) Zdający wyjaśnia wpływ lądolodu na środowisko przyrodnicze pojezierzy i nizin […]. Poziom podstawowy I.3) Zdający czyta i interpretuje treści różnych map […].

Więcej arkuszy znajdziesz na stronie:
https://www.instytutkorepetycji.pl/arkusze-egzaminacyjne/

Zasady oceniania
2 pkt – trzy poprawne odpowiedzi.
1 pkt – dwie poprawne odpowiedzi.
0 pkt – odpowiedź, która nie spełnia powyższych kryteriów.

Rozwiązanie
2
3
5

Zadanie 14.2. (0–2)

Wymagania ogólne	Wymagania szczegółowe
Poziom rozszerzony **I. Wiedza geograficzna** 1. Rozumienie specjalistycznych pojęć i posługiwanie się terminami geograficznymi. **II. Umiejętności i stosowanie wiedzy w praktyce** 2. Analizowanie i wyjaśnianie zjawisk i procesów geograficznych […].	Poziom rozszerzony I.3) Zdający identyfikuje zależności przyczynowo-skutkowe, funkcjonalne i czasowe między elementami przestrzeni geograficznej […]. V.4) Zdający charakteryzuje zjawiska wietrzenia […] chemicznego, krasowienia oraz opisuje produkty i formy powstałe w wyniku tych procesów. XIII.4) Zdający przedstawia wpływ skał węglanowych […] wyżyn Polski na elementy środowiska przyrodniczego.

Zasady oceniania
2 pkt – poprawna nazwa formy, poprawny czynnik rzeźbotwórczy i poprawne wyjaśnienie.
1 pkt – poprawna nazwa formy i poprawny czynnik rzeźbotwórczy.
albo
– poprawne wyjaśnienie.
0 pkt – odpowiedź, która nie spełnia powyższych kryteriów.

Rozwiązanie
ostaniec
woda z CO_2

Wyjaśnienie, np.
- Woda zawierająca dwutlenek węgla rozpuszcza wapienie (skały węglanowe). Fragmenty warstwy wapieni (skał węglanowych) wolniej niszczone to ostańce.
- Rozpuszczanie (wietrzenie chemiczne, krasowienie, ługowanie) wapieni zachodzi nierówno (słabiej, gdy wapienie zawierają więcej krzemionki, a szybciej, gdy są spękane lub porowate). Tam, gdzie rozpuszczanie zachodziło słabiej, występują ostańce.

Więcej arkuszy znajdziesz na stronie:
https://www.instytutkorepetycji.pl/arkusze-egzaminacyjne/

Zadanie 15. (0–1)

Wymagania ogólne	Wymagania szczegółowe
Poziom rozszerzony **I. Wiedza geograficzna** 2. Rozszerzenie wiedzy niezbędnej do zrozumienia istoty zjawisk oraz charakteru i dynamiki procesów zachodzących w środowisku geograficznym w skali lokalnej, regionalnej […]. **II. Umiejętności i stosowanie wiedzy w praktyce** 2. Analizowanie i wyjaśnianie zjawisk i procesów geograficznych […].	Poziom rozszerzony I.3) Zdający identyfikuje zależności przyczynowo-skutkowe, funkcjonalne i czasowe między elementami przestrzeni geograficznej […]. V.1) Zdający rozumie zasady ustalania wieku względnego i bezwzględnego skał oraz wydarzeń geologicznych. V.9) Zdający analizuje fotografię odkrywki geologicznej i wnioskuje na jej podstawie o przeszłości geologicznej obszaru.

Zasady oceniania
1 pkt – poprawna odpowiedź.
0 pkt – odpowiedź, która nie spełnia powyższego kryterium.

Rozwiązanie
B

Zadanie 16. (0–2)

Wymagania ogólne	Wymagania szczegółowe
Poziom rozszerzony **I. Wiedza geograficzna** 2. Rozszerzenie wiedzy niezbędnej do zrozumienia istoty zjawisk […]. **II. Umiejętności i stosowanie wiedzy w praktyce** 2. Analizowanie i wyjaśnianie zjawisk i procesów geograficznych oraz zróżnicowanie przyrodniczego […] świata. 11. Analizowanie zjawisk […] zachodzących w środowisku geograficznym z wykorzystaniem różnych map […] tematycznych.	Poziom rozszerzony I.3) Zdający identyfikuje zależności przyczynowo-skutkowe, funkcjonalne i czasowe między elementami przestrzeni geograficznej […]. III.2) Zdający przedstawia charakterystyczne zmiany pogody w czasie przemieszczania się frontów atmosferycznych […]. III.6) Zdający dostrzega prawidłowości w rozmieszczeniu zjawisk i procesów atmosferycznych. Poziom podstawowy III.4) Zdający analizuje mapę synoptyczną […].

Zasady oceniania
2 pkt – trzy poprawne odpowiedzi.
1 pkt – dwie poprawne odpowiedzi.
0 pkt – odpowiedź, która nie spełnia powyższych kryteriów.

Więcej arkuszy znajdziesz na stronie:
https://www.instytutkorepetycji.pl/arkusze-egzaminacyjne/

Rozwiązanie
A
zachód
zmniejszy

Zadanie 17. (0–1)

Wymagania ogólne	Wymagania szczegółowe
Poziom rozszerzony **I. Wiedza geograficzna** 3. Identyfikowanie sieci powiązań przyrodniczych […] gospodarczych […] w przestrzeni geograficznej. **II. Umiejętności i stosowanie wiedzy w praktyce** 2. Analizowanie i wyjaśnianie zjawisk i procesów geograficznych oraz zróżnicowania […] społeczno-gospodarczego […] świata. 4. Formułowanie twierdzeń o prawidłowościach dotyczących funkcjonowania środowiska […] społeczno-gospodarczego […]. 8. Wykorzystywanie zdobytej wiedzy i umiejętności geograficznych w analizie […] przemian przestrzeni geograficznej.	Poziom rozszerzony I.3) Zdający identyfikuje zależności przyczynowo-skutkowe, funkcjonalne i czasowe między elementami przestrzeni geograficznej […]. XXII.3) Zdający przedstawia konsekwencje zróżnicowania jakości życia człowieka w różnych […] krajach świata. Poziom podstawowy I.4) Zdający interpretuje dane liczbowe przedstawione w postaci […] wykresów. VII.4) Zdający analizuje zróżnicowanie przestrzenne państw świata według wskaźników rozwoju. VIII.6) Zdający charakteryzuje główne kierunki i przyczyny migracji ludności na świecie.

Zasady oceniania
1 pkt – poprawne wyjaśnienie.
0 pkt – odpowiedź, która nie spełnia powyższego kryterium.

Przykładowe odpowiedzi
- W ZEA jest większy udział mężczyzn w wieku produkcyjnym niż w Iraku, ponieważ pracodawcy w ZEA oferują dla nich miejsca pracy w budownictwie i przemyśle naftowym, co przyczynia się do napływu imigrantów.
- Rynek pracy w Iraku charakteryzuje się wysokim bezrobociem, co nie sprzyja zatrudnianiu imigrantów.
- W ZEA jest większy udział ludności w wieku produkcyjnym niż w Iraku, ponieważ wysoki PKB na 1 mieszkańca przyczynia się do napływu imigrantów.
- Irak, który ma niższy wskaźnik PKB na 1 mieszkańca, nie jest tak atrakcyjny dla imigrantów jak ZEA.
- Sytuacja polityczna w Iraku przyczyniła się do embarga na eksport ropy naftowej, co ograniczało rozwój gospodarczy i zniechęcało do napływu pracowników z innych państw.
- ZEA jest krajem stabilnym politycznie, co przyczyniło się do rozwoju gospodarczego i napływu imigrantów.

Więcej arkuszy znajdziesz na stronie:
https://www.instytutkorepetycji.pl/arkusze-egzaminacyjne/

Zadanie 18. (0–1)

Wymagania ogólne	Wymagania szczegółowe
Poziom rozszerzony **I. Wiedza geograficzna** 2. Rozszerzenie wiedzy niezbędnej do zrozumienia istoty zjawisk oraz charakteru i dynamiki procesów zachodzących w środowisku geograficznym w skali lokalnej, regionalnej […]. **II. Umiejętności i stosowanie wiedzy w praktyce** 2. Analizowanie i wyjaśnianie zjawisk i procesów geograficznych oraz zróżnicowania […] społeczno-gospodarczego […] świata. 7. Waloryzowanie zjawisk i procesów przyrodniczych […]. 8. Wykorzystywanie zdobytej wiedzy i umiejętności geograficznych w analizie […] przemian przestrzeni geograficznej.	Poziom rozszerzony I.3) Zdający identyfikuje zależności przyczynowo-skutkowe, funkcjonalne i czasowe między elementami przestrzeni geograficznej […]. Poziom podstawowy VIII.1) Zdający wskazuje obszary koncentracji ludności i małej gęstości zaludnienia oraz określa czynniki i prawidłowości w zakresie rozmieszczenia ludności świata.

Zasady oceniania

1 pkt – poprawne wyjaśnienie.
0 pkt – odpowiedź, która nie spełnia powyższego kryterium.

Przykładowe odpowiedzi

- Średnia temperatura powietrza obniża się wraz z wysokością, więc na obszarach położonych wysoko n.p.m. warunki do życia w strefie klimatów równikowych są bardziej sprzyjające.
- W tych regionach, na nizinnych obszarach panuje klimat sprzyjający występowaniu insektów, m.in. komarów (malarii). Chłodniejszy klimat terenów położonych wyżej sprawia, że rozprzestrzenianie się tych owadów staje się ograniczone.
- W tych regionach, na nizinnych obszarach panuje klimat sprzyjający nadmiernemu rozwojowi roślinności i uciążliwej sukcesji lasu w tereny zurbanizowane. W chłodniejszym klimacie na obszarach położonych wyżej n.p.m. dynamika tego zjawiska jest mniejsza.

Więcej arkuszy znajdziesz na stronie:
https://www.instytutkorepetycji.pl/arkusze-egzaminacyjne/

Zadanie 19. (0–2)

Wymagania ogólne	Wymagania szczegółowe
Poziom rozszerzony **I. Wiedza geograficzna** 2. Rozszerzenie wiedzy niezbędnej do zrozumienia istoty zjawisk oraz charakteru i dynamiki procesów zachodzących w środowisku geograficznym w skali lokalnej, regionalnej […]. **II. Umiejętności i stosowanie wiedzy w praktyce** 4. Formułowanie twierdzeń o prawidłowościach dotyczących funkcjonowania środowiska […] społeczno-gospodarczego […]. 9. Prognozowanie przemian zachodzących w środowisku […] społeczno-gospodarczym. 11. Analizowanie zjawisk i współzależności zachodzących w środowisku geograficznym z wykorzystaniem różnych map […] tematycznych.	Poziom rozszerzony I.3) Zdający identyfikuje zależności przyczynowo-skutkowe, funkcjonalne i czasowe między elementami przestrzeni geograficznej […]. Poziom podstawowy I.3) Zdający czyta i interpretuje treści różnych map […]. XV.1) Zdający formułuje twierdzenia o prawidłowościach w zakresie rozmieszczenia ludności […].

Zasady oceniania

2 pkt – dwie poprawne prawidłowości.
1 pkt – jedna poprawna prawidłowość.
0 pkt – odpowiedź, która nie spełnia powyższych kryteriów.

Przykładowe odpowiedzi

Gminy o prognozowanym przyroście ludności:

– Największy przyrost liczby ludności wystąpi w obszarach podmiejskich położonych wokół większości dużych miast w Polsce.

Gminy o prognozowanym ubytku ludności:

– Ubytek ludności wystąpi na obszarach położonych w dużej odległości (peryferyjnie) w stosunku do największych aglomeracji.
– Ubytek ludności wystąpi w gminach „ściany wschodniej” i ziem zachodnich.
– Ubytek ludności wystąpi na obszarach o stosunkowo wysokiej stopie bezrobocia.

Więcej arkuszy znajdziesz na stronie:
https://www.instytutkorepetycji.pl/arkusze-egzaminacyjne/

Zadanie 20. (0–1)

Wymagania ogólne	Wymagania szczegółowe
Poziom rozszerzony **I. Wiedza geograficzna** 2. Rozszerzenie wiedzy niezbędnej do zrozumienia istoty zjawisk oraz charakteru i dynamiki procesów zachodzących w środowisku geograficznym w skali lokalnej […]. **II. Umiejętności i stosowanie wiedzy w praktyce** 2. Analizowanie i wyjaśnianie zjawisk i procesów geograficznych oraz zróżnicowania […] społeczno-gospodarczego […] świata. 8. Wykorzystywanie zdobytej wiedzy i umiejętności geograficznych w analizie […] przemian przestrzeni geograficznej.	Poziom rozszerzony I.3) Zdający identyfikuje zależności przyczynowo-skutkowe, funkcjonalne i czasowe między elementami przestrzeni geograficznej […]. XV.4) Zdający dostrzega problem gettoizacji przestrzeni miasta, jego przyczyny i konsekwencje.

Zasady oceniania

1 pkt – poprawna odpowiedź.

0 pkt – odpowiedź, która nie spełnia powyższego kryterium.

Rozwiązanie

B2

Więcej arkuszy znajdziesz na stronie:
https://www.instytutkorepetycji.pl/arkusze-egzaminacyjne/

Zadanie 21. (0–2)

Wymagania ogólne	Wymagania szczegółowe
Poziom rozszerzony **I. Wiedza geograficzna** 3. Identyfikowanie sieci powiązań […] społecznych […] [i] gospodarczych i politycznych w przestrzeni geograficznej. **II. Umiejętności i stosowanie wiedzy w praktyce** 2. Analizowanie i wyjaśnianie zjawisk i procesów geograficznych oraz zróżnicowania […] społeczno-gospodarczego […] świata. 11. Analizowanie zjawisk i współzależności zachodzących w środowisku geograficznym z wykorzystaniem różnych map […].	Poziom rozszerzony I.3) Zdający identyfikuje zależności przyczynowo-skutkowe, funkcjonalne i czasowe między elementami przestrzeni geograficznej […]. XXIII.2) Zdający identyfikuje przyczyny przyrodnicze, historyczne, społeczne, gospodarcze i polityczne dysproporcji rozwoju regionów świata i państw oraz przedstawia skutki tych nierówności. Poziom podstawowy I.3) Zdający czyta i interpretuje treści różnych map […].

Zasady oceniania

2 pkt – dwa poprawne uwarunkowania odnoszące się do obu obszarów.

1 pkt – jedno poprawne uwarunkowanie odnoszące się do obu obszarów.

albo

– dwa uwarunkowania odnoszące się do jednego obszaru.

0 pkt – odpowiedź, która nie spełnia powyższych kryteriów.

Przykładowe odpowiedzi

Uwarunkowanie demograficzne:

- W Chinach nastąpiło ograniczenie przyrostu naturalnego, podczas gdy w krajach Afryki liczba ludności szybko się powiększała (co przyczyniło się utrzymywania się niskiej wartości PKB na 1 mieszkańca w Afryce).
- W Afryce wzrost liczby ludności był bardziej dynamiczny niż w Chinach (wskutek czego w Afryce PKB na 1 mieszkańca nie wzrastał tak szybko jak w Chinach).

Uwarunkowanie ekonomiczne:

- Chińska gospodarka przeszła modernizację, co zaowocowało wzrostem gospodarczym, a gospodarka w wielu krajach Afryki nie uległa modernizacji po załamaniu systemu kolonialnego.
- Chiny stosowały ekspansję gospodarczą, m.in. w państwach Afryki przeprowadziły inwestycje, dzięki którym wzbogaciły się bardziej niż państwa Afryki.
- Chińczycy są na ogół znacznie lepiej wykształceni niż mieszkańcy Afryki, co powoduje, że w Chinach rozwój gospodarczy był szybszy.
- W Chinach nastąpił ekspansywny wzrost eksportu towarów przetworzonych, podczas gdy eksport z krajów Afryki był dużo mniejszy (ograniczał się głównie do surowców i płodów rolnych).
- Zapóźnienie rozwojowe państw Afryki, przy utrzymywaniu się szybkiego rozwoju Chin, do którego przyczynia się m.in. działalność gospodarcza Chin w Afryce.

Więcej arkuszy znajdziesz na stronie:
https://www.instytutkorepetycji.pl/arkusze-egzaminacyjne/

Zadanie 22. (0–3)

Wymagania ogólne	Wymagania szczegółowe
Poziom rozszerzony **I. Wiedza geograficzna** 2. Rozszerzenie wiedzy niezbędnej do zrozumienia istoty zjawisk oraz charakteru i dynamiki procesów zachodzących w środowisku geograficznym w skali lokalnej, regionalnej […]. **II. Umiejętności i stosowanie wiedzy w praktyce** 2. Analizowanie i wyjaśnianie zjawisk i procesów geograficznych oraz zróżnicowania przyrodniczego […] świata. 4. Formułowanie twierdzeń o prawidłowościach dotyczących funkcjonowania środowiska przyrodniczego […]. 8. Wykorzystywanie zdobytej wiedzy i umiejętności geograficznych w analizie […] przemian przestrzeni geograficznej.	Poziom rozszerzony I.3) Zdający identyfikuje zależności przyczynowo-skutkowe, funkcjonalne i czasowe między elementami przestrzeni geograficznej […]. XVII.3) Zdający przedstawia główne cechy środowiska przyrodniczego stref od równikowej do polarnych. XVII.5) Zdający wyjaśnia wpływ astrefowych czynników przyrodniczych na modyfikowanie zjawisk strefowych na Ziemi. Poziom podstawowy I.4) Zdający interpretuje dane liczbowe przedstawione w postaci tabel […]. X.4) Zdający wyjaśnia zróżnicowanie przestrzenne wskaźnika lesistości na świecie […].

Zasady oceniania

3 pkt – poprawne odpowiedzi odnoszące się do trzech państw.
2 pkt – poprawne odpowiedzi odnoszące się do dwóch państw.
1 pkt – poprawna odpowiedź odnosząca się do jednego państwa.
0 pkt – odpowiedź, która nie spełnia powyższych kryteriów.

Przykładowe odpowiedzi

Finlandia:
- Położenie większości kraju na obszarze występowania tajgi.
- Klimat umiarkowany chłodny sprzyjający występowaniu lasów (iglastych).
- Zbyt krótki okres wegetacyjny dla wielu upraw (co nie skłania do wyrębu lasów i zastępowania ich gruntami ornymi i uprawami trwałymi).

Algieria:
- Położenie większości obszaru kraju na obszarze występowania pustyń / w strefie zwrotnikowej przyczynia się do niskiego udziału lasów.
- Niskie sumy opadów atmosferycznych niesprzyjające występowaniu lasów.
- Typ lasu (suchy las podzwrotnikowy) nie dostarcza dobrego drewna budowlanego.

Austria:
- Wysoki udział lasów wynika z dużej górzystości kraju.
- W niższych piętrach Alp dominują lasy reglowe.

Więcej arkuszy znajdziesz na stronie:
https://www.instytutkorepetycji.pl/arkusze-egzaminacyjne/

Zadanie 23. (0–2)

Wymagania ogólne	Wymagania szczegółowe
Poziom rozszerzony **I. Wiedza geograficzna** 2. Rozszerzenie wiedzy niezbędnej do zrozumienia istoty zjawisk oraz charakteru i dynamiki procesów zachodzących w środowisku geograficznym w skali lokalnej, regionalnej […]. **II. Umiejętności i stosowanie wiedzy w praktyce** 2. Analizowanie i wyjaśnianie zjawisk i procesów geograficznych oraz zróżnicowania […] społeczno-gospodarczego […] świata. 4. Formułowanie twierdzeń o prawidłowościach dotyczących funkcjonowania środowiska […] społeczno-gospodarczego.	Poziom rozszerzony I.3) Zdający identyfikuje zależności przyczynowo-skutkowe, funkcjonalne i czasowe między elementami przestrzeni geograficznej […]. Poziom podstawowy I.3) Zdający czyta i interpretuje treści różnych map […]. I.4) Zdający interpretuje dane liczbowe przedstawione w postaci tabel […]. X.3) Zdający wyjaśnia zasięg geograficzny głównych upraw […] na świecie.

Zasady oceniania
2 pkt – trzy poprawne odpowiedzi.
1 pkt – dwie poprawne odpowiedzi.
0 pkt – odpowiedź, która nie spełnia powyższych kryteriów.

Rozwiązanie
Stany Zjednoczone
Argentyna
Brazylia

Więcej arkuszy znajdziesz na stronie:
https://www.instytutkorepetycji.pl/arkusze-egzaminacyjne/

Zadanie 24. (0–1)

Wymagania ogólne	Wymagania szczegółowe
Poziom rozszerzony **I. Wiedza geograficzna** 2. Rozszerzenie wiedzy niezbędnej do zrozumienia istoty zjawisk oraz charakteru i dynamiki procesów zachodzących w środowisku geograficznym w skali […] regionalnej […]. **II. Umiejętności i stosowanie wiedzy w praktyce** 2. Analizowanie i wyjaśnianie zjawisk i procesów geograficznych oraz zróżnicowania […] społeczno-gospodarczego […] świata. 8. Wykorzystywanie zdobytej wiedzy i umiejętności geograficznych w analizie […] przemian przestrzeni geograficznej.	Poziom rozszerzony I.3) Zdający identyfikuje zależności przyczynowo-skutkowe, funkcjonalne i czasowe między elementami przestrzeni geograficznej […]. XVIII.4) Zdający wskazuje […] regiony występowania geozagrożeń […]. XVIII.7) Zdający dyskutuje na temat […] deforestracji […]. Poziom podstawowy X.3) Zdający wyjaśnia zasięg geograficzny głównych upraw […] na świecie. XIII.3) Zdający analizuje na przykładach ze świata […] wpływ działalności rolniczej, w tym monokultury rolnej […] na środowisko.

Zasady oceniania
1 pkt – poprawna odpowiedź.
0 pkt – odpowiedź, która nie spełnia powyższego kryterium.

Rozwiązanie
B

Zadanie 25. (0–2)

Wymagania ogólne	Wymagania szczegółowe
Poziom rozszerzony **I. Wiedza geograficzna** 2. Rozszerzenie wiedzy niezbędnej do zrozumienia istoty zjawisk oraz charakteru i dynamiki procesów zachodzących w środowisku geograficznym w skali lokalnej, regionalnej […]. **II. Umiejętności i stosowanie wiedzy w praktyce** 11. Analizowanie zjawisk i współzależności zachodzących w środowisku geograficznym z wykorzystaniem różnych map […] tematycznych.	Poziom rozszerzony I.3) Zdający identyfikuje zależności przyczynowo-skutkowe, funkcjonalne i czasowe między elementami przestrzeni geograficznej […]. XIX.1) Zdający wykazuje związki kierunków produkcji rolnej, w tym struktury upraw […] z klimatem, ukształtowaniem powierzchni, żyznością gleb i zasobami wodnymi. Poziom podstawowy I.3) Zdający czyta i interpretuje treści różnych map […]. XV.7) Zdający wskazuje obszary o najkorzystniejszych warunkach dla rozwoju rolnictwa […].

Więcej arkuszy znajdziesz na stronie:
https://www.instytutkorepetycji.pl/arkusze-egzaminacyjne/

Zasady oceniania

2 pkt – poprawne wyjaśnienie z odniesieniem do dwóch województw i warunków przyrodniczych produkcji rolniczej.
1 pkt – poprawne wyjaśnienie z odniesieniem do jednego województwa i warunków przyrodniczych produkcji rolniczej.
albo
– poprawna odpowiedź z odniesieniem do dwóch województw zawierająca wyłącznie odczyt z mapy.
0 pkt – odpowiedź, która nie spełnia powyższych kryteriów.

Przykładowe odpowiedzi

- Duży obszar w województwie lubelskim charakteryzuje się wysoką wartością wskaźnika waloryzacji warunków przyrodniczych, co sprzyja roślinom uprawnym o wysokich wymaganiach. W województwie podlaskim przeważają obszary o niskiej wartości tego wskaźnika, charakteryzujące się słabszymi glebami niż w województwie lubelskim, wykorzystywane jako łąki i pastwiska.
- Województwo lubelskie charakteryzuje się przewagą produkcji roślinnej, której sprzyja występowanie tam urodzajnych gleb, a województwo podlaskie – przewagą produkcji zwierzęcej, do której przyczynia się obecność użytków zielonych na glebach niskich klas bonitacyjnych.

Zadanie 26.1. (0–1)

Wymagania ogólne	Wymagania szczegółowe
Poziom rozszerzony **I. Wiedza geograficzna** 3. Identyfikowanie sieci powiązań przyrodniczych […], gospodarczych […] w przestrzeni geograficznej. **II. Umiejętności i stosowanie wiedzy w praktyce** 2. Analizowanie i wyjaśnianie zjawisk i procesów geograficznych oraz zróżnicowania […] społeczno-gospodarczego […] świata. 4. Formułowanie twierdzeń o prawidłowościach dotyczących funkcjonowania środowiska […] społeczno-gospodarczego. 5. […] Formułowanie […] hipotez […]. 8. Wykorzystywanie zdobytej wiedzy i umiejętności geograficznych w analizie i ocenie przemian przestrzeni geograficznej.	Poziom rozszerzony I.3) Zdający identyfikuje zależności przyczynowo-skutkowe, funkcjonalne i czasowe między elementami przestrzeni geograficznej […]. X.1) Zdający charakteryzuje różne typy rolnictwa […]. Poziom podstawowy X.1) Zdający wyjaśnia wpływ czynników [...] pozaprzyrodniczych na rozwój rolnictwa na świecie.

Zasady oceniania

1 pkt – poprawne wyjaśnienie.
0 pkt – odpowiedź, która nie spełnia powyższego kryterium.

Więcej arkuszy znajdziesz na stronie:
https://www.instytutkorepetycji.pl/arkusze-egzaminacyjne/

Przykładowe odpowiedzi

- Odpowiednia ilość środków finansowych (z eksportu surowców energetycznych) umożliwiła pokrycie kosztów stałego nawadniania farm / zakup sprzętu pozwalającego na eksploatację wód podziemnych / zatrudnienie specjalistów.
- Eksploatacja ropy naftowej przyczyniła się do nadwyżek finansowych, które można było przeznaczyć na zagospodarowywanie pustyni.
- Wysokie PKB na 1 mieszkańca sprzyjało nakładom na badania i rozwój (upowszechnieniu technologii pozwalających na eksploatację wód podziemnych, odsalanie wody morskiej i nawadnianie upraw).
- Wzrost liczby ludności Arabii Saudyjskiej przekładał się na wzrost zapotrzebowania na żywność.
- Niska cena energii umożliwiła opłacalność poboru wód podziemnych do nawadniania.
- Niestabilna sytuacja polityczna na Bliskim Wschodzie przyczyniła się do ograniczania importu żywności przez Arabię Saudyjską.
- Niski udział gruntów ornych w strukturze użytkowania ziemi przyczynił się do zagospodarowywania pustyni.

Zadanie 26.2. (0–1)

Wymagania ogólne	Wymagania szczegółowe
Poziom rozszerzony **I. Wiedza geograficzna** 3. Identyfikowanie sieci powiązań przyrodniczych […], gospodarczych […] w przestrzeni geograficznej. **II. Umiejętności i stosowanie wiedzy w praktyce** 2. Analizowanie i wyjaśnianie zjawisk i procesów geograficznych oraz zróżnicowania […] społeczno-gospodarczego […] świata. 4. Formułowanie twierdzeń o prawidłowościach dotyczących funkcjonowania środowiska […] społeczno-gospodarczego. 5. […] Formułowanie […] hipotez […]. 8. Wykorzystywanie zdobytej wiedzy i umiejętności geograficznych w analizie i ocenie przemian przestrzeni geograficznej.	Poziom rozszerzony I.3) Zdający identyfikuje zależności przyczynowo-skutkowe, funkcjonalne i czasowe między elementami przestrzeni geograficznej […]. X.1) Zdający charakteryzuje różne typy rolnictwa […]. XIX.3) Zdający prezentuje przykłady sposobów pokonywania przyrodniczych ograniczeń działalności gospodarczej człowieka i ocenia ich zgodność z zasadami zrównoważonego rozwoju.

Zasady oceniania

1 pkt – poprawne wyjaśnienie.
0 pkt – odpowiedź, która nie spełnia powyższego kryterium.

Więcej arkuszy znajdziesz na stronie:
https://www.instytutkorepetycji.pl/arkusze-egzaminacyjne/

Przykładowe odpowiedzi

- Nawadnianie gospodarstw rolnych na pustyni wymaga zużycia dużej ilości wody (energii) z powodu intensywnego parowania.
- Skutkiem prowadzenia gospodarki rolnej na pustyni jest nadmierne zużycie wód podziemnych.
- Nadmierny pobór wody prowadzi do wzrostu kosztów pozyskiwania wód podziemnych (doprowadzenia wód powierzchniowych).
- Nawadnianie gospodarstw rolnych wodami podziemnymi przyczynia się do powstawania leja depresyjnego.
- Nawadnianie obszarów pustynnych sprzyja nadmiernemu zasoleniu gleb, przez co stają się one nieużyteczne dla rolnictwa.

Zadanie 27. (0–1)

Wymagania ogólne	Wymagania szczegółowe
Poziom rozszerzony **I. Wiedza geograficzna** 3. Identyfikowanie sieci powiązań przyrodniczych […] w przestrzeni geograficznej. **II. Umiejętności i stosowanie wiedzy w praktyce** 2. Analizowanie […] zróżnicowania przyrodniczego [i] społeczno-gospodarczego […] świata. 4. Formułowanie twierdzeń o prawidłowościach dotyczących funkcjonowania środowiska […] społeczno-gospodarczego […].	Poziom rozszerzony I.3) Zdający identyfikuje zależności przyczynowo-skutkowe, funkcjonalne i czasowe między elementami przestrzeni geograficznej […]. Poziom podstawowy I.4) Zdający interpretuje dane liczbowe przedstawione w postaci tabel […]. VII.8) Zdający porównuje strukturę PKB państw znajdujących się na różnym poziomie rozwoju gospodarczego […].

Zasady oceniania

1 pkt – poprawna prawidłowość uwzględniająca związek między poziomem rozwoju gospodarczego a wielkością udziału rolnictwa i wielkością udziału usług w strukturze PKB.

0 pkt – odpowiedź, która nie spełnia powyższego kryterium.

Przykładowe odpowiedzi

- Im wyższy poziom rozwoju gospodarczego państw, tym wyższy udział usług w strukturze PKB, a niższy – rolnictwa.
- Wraz ze wzrostem poziomu rozwoju gospodarczego państw maleje udział rolnictwa i wzrasta udział usług w strukturze PKB według sektorów gospodarki.
- Państwa o wysokim poziomie rozwoju gospodarczego charakteryzują się małym udziałem rolnictwa i dużym udziałem usług w strukturze PKB według sektorów gospodarki.
- W państwach o niskim poziomie rozwoju gospodarczego obserwujemy duży udział rolnictwa i mały udział usług w strukturze PKB według sektorów gospodarki.

Więcej arkuszy znajdziesz na stronie:
https://www.instytutkorepetycji.pl/arkusze-egzaminacyjne/

Zadanie 28. (0–1)

Wymagania ogólne	Wymagania szczegółowe
Poziom rozszerzony **I. Wiedza geograficzna** 2. Rozszerzenie wiedzy niezbędnej do zrozumienia istoty zjawisk oraz charakteru i dynamiki procesów zachodzących w środowisku geograficznym w skali […] krajowej […]. **II. Umiejętności i stosowanie wiedzy w praktyce** 2. Analizowanie i wyjaśnianie zjawisk i procesów geograficznych oraz zróżnicowania przyrodniczego [i] społeczno-gospodarczego […] świata. 8. Wykorzystywanie zdobytej wiedzy i umiejętności geograficznych w analizie i ocenie przemian przestrzeni geograficznej.	Poziom rozszerzony I.3) Zdający identyfikuje zależności przyczynowo-skutkowe, funkcjonalne i czasowe między elementami przestrzeni geograficznej […]. XI.1) Zdający […] wyjaśnia zmiany znaczenia […] czynników [lokalizacji] w procesie rozwoju cywilizacyjnego. Poziom podstawowy XI.1) Zdający wyjaśnia zmieniającą się rolę czynników lokalizacji przemysłu oraz ich wpływ na rozmieszczenie i rozwój wybranych jego działów. XIX.2) Zdający wyjaśnia związki między występowaniem surowców mineralnych a kierunkami rozwoju przemysłu […].

Zasady oceniania

1 pkt – dwie poprawne odpowiedzi.
0 pkt – odpowiedź, która nie spełnia powyższego kryterium.

Rozwiązanie

PF

Zadanie 29.1. (0–2)

Wymagania ogólne	Wymagania szczegółowe
Poziom rozszerzony **I. Wiedza geograficzna** 3. Identyfikowanie sieci powiązań […] społecznych […] [i] gospodarczych […] w przestrzeni geograficznej. **II. Umiejętności i stosowanie wiedzy w praktyce** 2. Analizowanie i wyjaśnianie zjawisk i procesów geograficznych oraz zróżnicowania […] społeczno-gospodarczego […] świata. 11. Analizowanie zjawisk i współzależności zachodzących w środowisku geograficznym z wykorzystaniem różnych map […] tematycznych.	Poziom rozszerzony I.3) Zdający identyfikuje zależności przyczynowo-skutkowe, funkcjonalne i czasowe między elementami przestrzeni geograficznej […]. XV.11) Zdający analizuje […] zróżnicowanie sieci transportu w Polsce […]. Poziom podstawowy I.3) Zdający czyta i interpretuje treści różnych map […]. I.4) Zdający interpretuje dane liczbowe […]. XII.1) Zdający charakteryzuje zróżnicowanie sektora usługowego. XII.3) Zdający […] charakteryzuje uwarunkowania […] rozwoju [rodzajów transportu] […] w Polsce.

Więcej arkuszy znajdziesz na stronie:
https://www.instytutkorepetycji.pl/arkusze-egzaminacyjne/

Zasady oceniania
2 pkt – trzy poprawne odpowiedzi.
1 pkt – dwie poprawne odpowiedzi.
0 pkt – odpowiedź, która nie spełnia powyższych kryteriów.

Rozwiązanie
mazowieckie
podlaskie
pomorskie

Zadanie 29.2. (0–2)

Wymagania ogólne	Wymagania szczegółowe
Poziom rozszerzony **I. Wiedza geograficzna** 3. Identyfikowanie sieci powiązań […] społecznych […] [i] gospodarczych […] w przestrzeni geograficznej. **II. Umiejętności i stosowanie wiedzy w praktyce** 2. Analizowanie i wyjaśnianie zjawisk i procesów geograficznych oraz zróżnicowania przyrodniczego [i] społeczno-gospodarczego […] świata. 4. Formułowanie twierdzeń o prawidłowościach dotyczących funkcjonowania środowiska […] społeczno-gospodarczego [...].	Poziom rozszerzony I.3) Zdający identyfikuje zależności przyczynowo-skutkowe, funkcjonalne i czasowe między elementami przestrzeni geograficznej […]. XXIII.2) Zdający identyfikuje przyczyny […] społeczne [i] gospodarcze […] dysproporcji rozwoju regionów świata i państw […]. Poziom podstawowy I.4) Zdający interpretuje dane liczbowe […]. XII.1) Zdający charakteryzuje zróżnicowanie sektora usługowego. XII.3) Zdający […] charakteryzuje uwarunkowania […] rozwoju [rodzajów transportu] w wybranych państwach świata […].

Zasady oceniania
2 pkt – dwa poprawne czynniki wraz z uzasadnieniem wpływu każdego z nich.
1 pkt – poprawny czynnik wraz z uzasadnieniem jego wpływu.
albo
– dwa poprawne czynniki bez uzasadnienia.
0 pkt – odpowiedź, która nie spełnia powyższych kryteriów.

Przykładowe odpowiedzi
Czynnik: Gęstość sieci kolejowej
Uzasadnienie: Im gęstsza sieć kolejowa, tym transport kolejowy w szerszym zakresie dociera do mieszkańców małych miasteczek i wsi, co podnosi przeciętną liczbę pasażerów korzystających z kolei.

Czynnik: Stan taboru kolejowego (komfort jazdy)
Uzasadnienie: Wyższy komfort jazdy jest zachętą do rezygnacji z samochodów na rzecz kolei, zwłaszcza w przypadku dojazdów do pracy.

Więcej arkuszy znajdziesz na stronie:
https://www.instytutkorepetycji.pl/arkusze-egzaminacyjne/

Czynnik: Wartość PKB/1 mieszkańca
Uzasadnienie: W krajach bogatych nakłady na transport kolejowy są wysokie, dzięki czemu staje się możliwy ich dynamiczny rozwój i zwiększenie częstotliwości połączeń.

Czynnik: Wartość nakładów na transport kolejowy
Uzasadnienie: Wysokie nakłady na transport kolejowy umożliwiają budowę tuneli i wiaduktów ułatwiających eksploatację linii kolejowej na obszarach o dużym nachyleniu terenu.

Czynnik: Powierzchnia kraju
Uzasadnienie: W krajach o małej powierzchni funkcjonowanie linii kolejowej może być nieopłacalne.

Zadanie 30. (0–1)

Wymagania ogólne	Wymagania szczegółowe
Poziom rozszerzony **I. Wiedza geograficzna** 3. Identyfikowanie sieci powiązań […] społecznych […] [i] gospodarczych […] w przestrzeni geograficznej. **II. Umiejętności i stosowanie wiedzy w praktyce** 2. Analizowanie i wyjaśnianie zjawisk i procesów geograficznych oraz zróżnicowania przyrodniczego [i] społeczno-gospodarczego […] świata. 8. Wykorzystywanie zdobytej wiedzy i umiejętności geograficznych w analizie i ocenie przemian w przestrzeni geograficznej.	Poziom rozszerzony I.3) Zdający identyfikuje zależności przyczynowo-skutkowe, funkcjonalne i czasowe między elementami przestrzeni geograficznej […]. Poziom podstawowy XI.4) Zdający charakteryzuje zmiany w strukturze zużycia energii, z uwzględnieniem podziału na źródła odnawialne i nieodnawialne […]. XI.6) Zdający dyskutuje na temat pozytywnych i negatywnych skutków stosowania odnawialnych i nieodnawialnych źródeł energii.

Zasady oceniania
1 pkt – poprawne wyjaśnienie.
0 pkt – odpowiedź, która nie spełnia powyższego kryterium.

Przykładowe odpowiedzi
- W przeciwieństwie do instalacji fotowoltaicznych generatory wykorzystujące gaz ziemny mogą produkować energię przez cały czas, dzięki czemu możliwe staje się funkcjonowanie lotniska.
- Energetyka słoneczna jest uwarunkowana zmiennymi warunkami pogodowymi (zmianą pory dnia), co uniemożliwia ciągłą produkcję energii elektrycznej.

Więcej arkuszy znajdziesz na stronie:
https://www.instytutkorepetycji.pl/arkusze-egzaminacyjne/

Zadanie 31.1. (0–1)

Wymagania ogólne	Wymagania szczegółowe
Poziom rozszerzony **I. Wiedza geograficzna** 3. Identyfikowanie sieci powiązań społecznych […] gospodarczych i politycznych w przestrzeni geograficznej. **II. Umiejętności i stosowanie wiedzy w praktyce** 2. Analizowanie i wyjaśnianie zjawisk i procesów geograficznych oraz zróżnicowania […] społeczno-gospodarczego […] świata. 11. Analizowanie zjawisk i współzależności zachodzących w środowisku geograficznym z wykorzystaniem różnych map […] tematycznych.	Poziom rozszerzony I.3) Zdający identyfikuje zależności przyczynowo-skutkowe, funkcjonalne i czasowe między elementami przestrzeni geograficznej […]. XIX.2) Wyjaśnia związki między występowaniem surowców mineralnych a […] strukturą towarową handlu zagranicznego. Poziom podstawowy VII.1) Zdający posługuje się mapą podziału politycznego świata do analizy procesów społeczno-ekonomicznych.

Zasady oceniania

1 pkt – dwie poprawne odpowiedzi.
0 pkt – odpowiedź, która nie spełnia powyższego kryterium.

Rozwiązanie

FP

Więcej arkuszy znajdziesz na stronie:
https://www.instytutkorepetycji.pl/arkusze-egzaminacyjne/

Zadanie 31.2. (0–1)

Wymagania ogólne	Wymagania szczegółowe
Poziom rozszerzony **I. Wiedza geograficzna** 3. Identyfikowanie sieci powiązań społecznych […] gospodarczych i politycznych w przestrzeni geograficznej. **II. Umiejętności i stosowanie wiedzy w praktyce** 2. Analizowanie i wyjaśnianie zjawisk i procesów geograficznych oraz zróżnicowania […] społeczno-gospodarczego […] świata. 11. Analizowanie zjawisk i współzależności zachodzących w środowisku geograficznym z wykorzystaniem różnych map […] tematycznych.	Poziom rozszerzony I.3) Zdający identyfikuje zależności przyczynowo-skutkowe, funkcjonalne i czasowe między elementami przestrzeni geograficznej […]. XIX.2) Wyjaśnia związki między występowaniem surowców mineralnych a […] strukturą towarową handlu zagranicznego. XX.2) Zdający dyskutuje na temat głównych problemów funkcjonowania Unii Europejskiej. XXIII.1) Zdający […] charakteryzuje główne problemy społeczno-gospodarcze [najbogatszych państw]. Poziom podstawowy VII.1) Zdający posługuje się mapą podziału politycznego świata do analizy procesów społeczno-ekonomicznych.

Zasady oceniania

1 pkt – poprawne uzasadnienie odnoszące się do wpływu polityki OPEC na handel zagraniczny krajów UE.

0 pkt – odpowiedź, która nie spełnia powyższego kryterium.

Przykładowe odpowiedzi

- Ograniczenie wydobycia ropy naftowej przez kraje OPEC może się przyczynić do wzrostu cen ropy naftowej, a następnie do wzrostu kosztów produkcji w krajach UE i do wzrostu cen towarów eksportowanych przez kraje UE.
- Wzrost cen ropy naftowej w krajach OPEC może przełożyć się na (zwiększyć) ujemne saldo krajów UE w ich obrotach z krajami OPEC.
- Spadek wydobycia ropy naftowej w krajach OPEC (Wzrost cen ropy naftowej w krajach OPEC) może się przyczyniać do wzrostu importu tego surowca przez kraje UE spoza krajów OPEC.
- Wzrost cen ropy naftowej w krajach OPEC może się przyczyniać do wzrostu importu komponentów do produkcji samochodów elektrycznych do krajów UE.

Więcej arkuszy znajdziesz na stronie:
https://www.instytutkorepetycji.pl/arkusze-egzaminacyjne/